

Syncopepoli

Syncopepoli

In overleg met uw specialist of huisarts bent u aangemeld voor de syncopepoli. Dit houdt in dat er verschillende medische onderzoeken gedaan zullen worden om de oorzaak te achterhalen van uw bewustzijnsverlies. De medische term voor het korte verlies van bewustzijn of voor wegrakingen is 'syncope'.

In deze folder vindt u uitleg en informatie over de onderzoeken die u zult krijgen.

Definitie

Het woord 'wegraking' kent verschillende synoniemen en verwante termen, zoals flauwvallen, black-out, collaps en syncope. Helaas worden deze termen niet consequent in dezelfde betekenis gebruikt. Binnen deze folder zal er alleen gesproken worden van 'syncope'. Syncope is een symptoom, met als belangrijkste kenmerken een voorbijgaand, zelflimiterend verlies van bewustzijn, meestal met valneiging dan wel met val. 'Zelflimiterend' wil zeggen dat de aandoening vanzelf verdwijnt; in dit geval dat iemand vanzelf weer bijkomt. Syncope ontstaat vrij plotseling, het herstel is doorgaans spontaan, volledig en snel. De onderliggende oorzaak is een plotse verminderde doorbloeding in de hersenen.

Symptomen

Symptomen die u als patiënt kan hebben voor of tijdens een syncope:

- duizeligheid;
- een gevoel van zwakte;
- warm gevoel en zweten;
- verhoogde hartslag;
- minder goed zien en/of vlekken zien voor de ogen;

- hoofdpijn;
- oorsuizen;
- bleekheid;
- misselijkheid en/of braken;
- incontinentie;
- tintelingen in de vingertoppen;
- kortademigheid.

Oorzaken

Er zijn verschillende oorzaken toe te schrijven aan syncope. De meest voorkomende oorzaken zijn:

- reflexsyncope;
- orthostatische syncope;
- cardiogene syncope.

Deze oorzaken zullen hieronder verder uitgelegd worden.

Reflexsyncope

Reflexsyncope is een verzamelterm voor verschillende vormen van syncope waarbij een reflex tijdelijk de bloeddrukregulatie verstoort. Hierdoor ontstaat er een tijdelijke daling van de bloeddruk of de hartslag. Deze vorm van syncope kan ingedeeld worden op basis van uitlokkende factoren. De meest voorkomende uitlokkende factoren zijn angst, pijn en langdurig staan. Daarnaast kunnen er vormen van reflexsyncope ontstaan die specifiek gebonden zijn aan één activiteit zoals, niezen, slikken, hoesten, urineren en defecatie. Reflexsyncope manifesteert zich vaak op latere leeftijd doordat er een verhoogde druk op de baroreceptoren in de hals ontstaat. Dit kan zich voordoen bij het achterom kijken, braken, scheren en bij het dragen van een strakke boord.

Orthostatische syncope

Als er sprake is van syncope wanneer u te snel uit een zittende of liggende houding overeind komt, spreekt men van 'orthostatische syncope'. Deze aandoening komt vooral voor bij ouderen. Bij orthostatische syncope zijn de compensatiemechanismen, vernauwing van de bloedvaten en verhoging van de hartfrequentie onvoldoende in staat om de bloeddruk weer te herstellen. Als u te weinig heeft gedronken, in te warme ruimtes verblijft, medicatie gebruikt of diarree heeft, kunt u ook een orthostatische syncope krijgen.

Cardiogene syncope

Bij een cardiogene syncope kan het zijn dat het hart plots te traag of te snel klopt. Dit kan komen doordat er een structureel probleem is met het hart. U kunt hierbij denken aan een probleem met de elektrische geleiding van het hart, dat het hart minder effectief samenknijpt, et cetera. Een cardiogene syncope is soms maar van korte duur. Hierdoor kan het moeilijk zijn om deze diagnose te kunnen stellen.

Syncopepoli

De syncopepoli is een speciale polikliniek/dagkliniek van de Cardiologie. Hierbinnen onderzoeken we patiënten die regelmatig last hebben van wegrakingen. Wanneer u om een onduidelijke reden of herhaaldelijk het bewustzijn verliest, is het belangrijk om een oorzaak te vinden. De medische onderzoeken zijn bedoeld om te achterhalen waardoor u wegrakingen heeft.

Verpleegkundig specialist

Tijdens uw bezoek aan de syncopepoli wordt u geholpen door een verpleegkundig specialist. Hij of zij is gespecialiseerd in het onderzoeken van een syncope. Binnen het medisch traject zal de verpleegkundig specialist alle vorderingen bijhouden. Er zal op een vlotte en gestructureerde manier gezocht worden naar de oorzaak van de syncope. Hierbij is het doel de oorzaak te achterhalen.

In sommige gevallen is het helaas niet mogelijk om een oorzaak te vinden voor de syncope.

Procedure syncopepoli

Binnen de syncopepoli zal er gewerkt worden volgens een specifiek zorgpad. Binnen dit zorgpad wordt geprobeerd een oorzaak te vinden van de syncope. Dit is belangrijk, omdat een syncope een traumatische gebeurtenis kan zijn voor een patiënt en de oorzaak misschien behandeld moet worden. In de meeste situaties is de oorzaak voor de syncope goedaardig.

Om de oorzaak van de syncope te achterhalen is er een aantal standaardonderzoeken nodig. Deze onderzoeken zullen op de dag van afspraak plaatsvinden. Indien nodig kunnen er aanvullende onderzoeken gedaan worden om andere onderliggende problemen te kunnen uitsluiten. Het gehele traject wordt volgens de richtlijn van de Europese Vereniging voor Cardiologie (NVVC) uitgevoerd.

In het kader van het onderzoek kan het van belang zijn om iemand mee te nemen die aanwezig is geweest tijdens een syncope, om eventuele vragen nog te kunnen beantwoorden. U mag ook alleen komen, als uw voorkeur daarnaar uitgaat.

Standaardonderzoeken

- Uw klachten zullen grondig worden nagevraagd door middel van een uitgebreide vragenlijst.
- Er zal lichamelijk onderzoek bij u uitgevoerd worden om naar tekenen te zoeken die kunnen wijzen op een hartaandoening. Hierbij zal ook een aantal keer uw bloeddruk gemeten worden (liggend/staand). Daarnaast zal de verpleegkundig specialist een sinus carotismassage uitvoeren in de hals. In de hals zitten sensoren die de bloeddruk regelen. Deze sensoren zijn soms overgevoelig, waardoor er een vertraging van het hartritme kan ontstaan. Dit kan ook een verklaring zijn voor de syncope.

Tijdens deze handeling zal uw hartritme middels een electrocardiogram bewaakt worden.

- Er zal een hartfilmpje gemaakt worden om de elektrische signalen van het hart te registreren. De verpleegkundig specialist zal de elektrische geleiding en het hartritme grondig onderzoeken om een hartprobleem te kunnen uitsluiten.
- Met behulp van echocardiografie worden beelden van uw hart gemaakt; hierbij wordt gebruikgemaakt van geluidsgolven. Hierdoor kunnen er bewegende beelden van uw hart gemaakt worden. Met behulp van echocardiografie kunnen er eventuele structurele afwijkingen van het hart zichtbaar gemaakt worden.
- Met behulp van een inspanningsergometrie/fietsergometrie wordt onderzocht tot welke lichamelijke inspanning u in staat bent. Dit onderzoek kan doorbloedingsstoornissen van het hart, verminderd uithoudingsvermogen en ritmestoorissen aantonen.

Medicijnen

Medicijnen kunnen een oorzaak zijn van een syncope. Het is daarom belangrijk dat u op de dag dat u naar het ziekenhuis komt een overzicht meeneemt (of de doosjes) van **alle** medicijnen die u op dat moment gebruikt. Dit zal de verpleegkundig specialist noteren en gebruiken binnen het gehele diagnostisch proces. Als u oogdruppels gebruikt, moet u deze ook mee nemen.

Adviezen

Om de kans op een orthostatische- en/ of reflexsyncope te verminderen kunnen er leefstijladviezen gegeven worden. Deze adviezen gelden niet voor de cardiogene syncope.

Hierna volgen de leefstijladviezen voor de orthostatische- en de reflexsyncope.

Orthostatische syncope:

- Zorg ervoor dat u genoeg drinkt en voldoende zout gebruikt, tenzij u een vochtbeperking heeft of hoge bloeddruk. Overleg in dat geval met uw arts of de verpleegkundig specialist.
- Het drinken van koffie in de ochtend helpt de ernst van de bloeddrukdaling te verminderen.
- Probeer kleine maaltijden te eten. Uw bloeddruk daalt dan niet overmatig door verplaatsing van bloed naar de darmen.
- Sta altijd rustig op vanuit liggende of zittende houding. Blijf 's morgens en 's nachts eerst even op de rand van het bed zitten voordat u gaat staan.
- Ga overdag niet liggen. Na een tijd gelegen te hebben verergeren de klachten.
- Als u toch duizelig wordt terwijl u staat, ga dan in een stoel zitten met uw benen omhoog, ga op uw hurken zitten of ga liggen.
- Doe uw hoofd tussen de benen. Vuisten maken en knijpen.
- Vermijd langdurig staan. Als u klachten krijgt tijdens het staan, kunt u de benen kruisen en op beide benen stevig gaan staan. Daarnaast kunt u de buik- en beenspieren aanspannen. Dit zorgt ervoor dat het bloed meer terug wordt gepompt naar het hart.
- Vermijd heet douchen of baden. Zorg voor een stevige stoel in de douche.
- Soms moeten uw medicijnen aangepast worden of is medicatie mogelijk waardoor de klachten verminderen.

Als bovenstaande maatregelen onvoldoende helpen, kunt u het volgende proberen:

- Zorg ervoor dat het voeteneinde van uw bed hoger ligt dan het hoofdeinde.
- Bij sommige mensen helpt het om strakke kousen tot taillehoogte of een buikband te dragen. Hierdoor kan er minder bloed naar de buik en benen zakken.

Reflexsyncope

- Als u waarschuwingssignalen krijgt zoals zweten, geeuwen, duizeligheid en/of misselijkheid, probeer dan te gaan zitten of liggen met de benen omhoog.
- Zorg ervoor dat u genoeg drinkt en voldoende zout gebruikt, tenzij u een vochtbeperking heeft of hoge bloeddruk. Overleg in dat geval met uw arts of de verpleegkundig specialist.
- Als u waarschuwingssignalen krijgt en u moeilijk kunt gaan liggen of zitten, probeer dan bloeddrukverhogende manoeuvres: kruis uw benen, bal uw vuisten, haak de handen in elkaar voor de buik en trek, ga gehurkt zitten en/of span de buik-, been- en bilspieren aan.
- Vermijd voor zover dat mogelijk is situaties waarbij u lang rechtop moet staan en vermijd daarnaast een warme omgeving en zware maaltijden.

Vragen?

Heeft u na het lezen van deze folder vragen over het onderzoek of over de afdeling Cardiologie? Neem dan gerust contact met ons op. Dat kan van maandag tot en met vrijdag, tussen 8.30 en 16.30 uur, via het telefoonnummer: (0182) 50 50 10.

Algemene informatie over het GHZ

Voor algemene informatie over het Groene Hart Ziekenhuis kunt u terecht op onze website: www.ghz.nl.

Groene Hart Ziekenhuis, Locatie Gouda

Bleulandweg 10
2803 HH Gouda

Algemeen telefoonnummer ziekenhuis:
(0182) 50 50 50

Colofon

uitgave: Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie: Marketing & Communicatie
september 2021
04.03.041